

ІХ

Ніч. Довкола тихо, мертво.
Там в долині місто спить
у осінній млі холодній;
тільки глухо десь кипить
у далекім середмістю
спізнених фіакрів рух.

У тиші при лампі звільна
розвиває крила дух,
отрясається з тих вражень,
що, мов курява, за дня
облягають серце й думку,
в душу тиснуться до дна.

Всі буденні тривоги,
всіх турбот і бажань рій,
всі успіхи з жалом скрухи,
скошені квітки надій,
вся душная атмосфера
розвіваєсь, наче мла,
що в осінню ніч холодну
сонний город облягла.

І стає щораз ясніше
в сконцентрованій душі,
щось, мов тихий дзвін, лунає
у нутрі серед тиші,
і якась недовідома
там гармонія встає,
мов у гаї свисти дроздів,
гілка гілці подає.

В розколисаній уяві
піднімаєсь ряд картин:
гори в світлі золотому,
фйолетова тінь долин,
річка, наче срібна стрічка,
і скалиста стіна,
шлях закурений, мов кладка,
що у безвість порина...

Вулиця... Доми низенькі,

за штахетами в садках
георгинії і айстри
на малесеньких грядках;
стежечки круті між ними,
дерев'яний ганок ось;
по щаблях аж геть над вікна
винограддя оплелось.

Все те не очима бачу,
а в душі воно живе,
все на крилах із гармоній
світла й запаху пливе.
Чую, що се власний твір мій,
хоч створив його не я;
що се часть єства могого,
хоч не в ній душа моя.

Чую, що в отих картинах
б'ється власний мій живець,
та, проте, я пан їх, ніби
разом хвиля і плавець...

І ось раптом виринає
з рам зелених у вікні
тихеє лице жіноче,
так знайомеє мені.

Ті самі чудові очі,
що в них грав весь чар життя,
і таємний жаль за юність,
що минула без пуття;
ті самі уста рожеві,
що в них кожде слово вमितь
процвітало, як фіалка,
щоби серце звеселить;
ті самі бліденькі щоки,
де легенький рум'янець
ледве тлів, мов у глибокій
шахті тліє каганець;
де так рідко грала радість,
сміх зовсім негусто ріс,
де у хвилях самотини

бачив я перлини сліз;
те саме чоло блискуче,
де яснів широкий ум,
сильна воля панувала
над роями бажань, дум.

Мигнув сей чудовий образ
і щезає, і зника,
і мене за серце вхопив,
мов могутня рука.
Затріпалось бідне серце,
рветься, грає і летить,
щоб оте лице кохане
вічно в собі закріпить.

Та дарма! Воно пропало!
Глянь: побитий градом лан...
Повінь... Що ж то? Над своєю
я уявою не пан?

Воскресни, мій тихий раю,
моя туго молода,
моя муко незабутня,
моя радосте бліда!
Моя розкоше болюща,
моє щастя, аде мій,
де в розпуці я солодкість,
в дрожі – знаходив спокій!

Та даремно! Не воскресне
те, що вклалось спочивать!
Згоєні на серці рани
не так легко розірвать.
Навіть і найтяжче горе
як в могилу віддасте,
то засиплеться помалу
і травною поросте.

Лиш вряди-годи з могили,
наче з-за зелених рам,
блиснуть очі і чудове
личко усміхнеться нам;
мигне промінь того щастя,

що – здається нам в ту мить –
все життя нам ясним сонцем
було б мусило світити.

Мигне, блисне і загасне!
Сили давньої нема,
чар погас, хіба зітхання
тихо груди підійма.